

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เชิงศึกษาวิจัยกล่าวคือ 1.เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาและความขัดแย้งเรื่องที่ดินสาธารณะของแต่ละชุมชนในพื้นที่วิจัย 2.เพื่อศึกษาวิธีการและกระบวนการในการจัดการความขัดแย้งในเรื่องที่ดินสาธารณะในลุ่มน้ำห้วยเสนงตำบลหนองใหญ่ 3.เพื่อค้นหาแนวคิด, คุณค่า ของการจัดการที่ดินสาธารณะในน้ำห้วยเสนง ต.หนองใหญ่ อ.ปราสาท จ.สุรินทร์ วัตถุประสงค์เชิงพัฒนา กล่าวคือ 1. เพื่อปฏิบัติการค้นหารูปแบบและกระบวนการจัดการที่ดินสาธารณะในลุ่มน้ำห้วยเสนงโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยขอบเขตของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ (ระยะที่ 1) ประกอบด้วย 1.เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาและความขัดแย้งเรื่องที่ดินสาธารณะของแต่ละชุมชนในพื้นที่วิจัย 2.เพื่อศึกษาวิธีการและกระบวนการในการจัดการความขัดแย้งในเรื่องที่ดินสาธารณะในลุ่มน้ำห้วยเสนงตำบลหนองใหญ่

ประชากรที่ทำการศึกษากลุ่มเป้าหมายหลัก 6 หมู่บ้านในตำบลหนองใหญ่ อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วย บ้านกระวัน บ้านเสกกอง บ้านหนองใหญ่ บ้านหนองสะนา บ้านหนองต้ายิง บ้านปลัด และพื้นที่สาธารณะในบริเวณห้วยเสนง ต.หนองใหญ่ อ.ปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ การจัดเวทีเสวนา การจัดเวทีประชุมหารือ(เวทีประชาคมระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล) การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์ โดยใช้กระบวนการการมีส่วนร่วม ร่วมคิด(เตรียมความพร้อม วางแผน) ร่วมสร้าง(การลงมือปฏิบัติการ เก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูล) ร่วมประเมิน(ถอดบทเรียน)

ผลของการศึกษาวิจัยเกิดการตื่นตัวต่อการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำห้วยเสนง ด้านหนึ่งมาจากการพัฒนาที่มีความต่อเนื่องมาหลายปีก่อนหน้านั้น โดยที่กระบวนการศึกษาวิจัย ได้ผลักดันจนเกิดแนวคิด แนวทาง เพื่อการเป็นกรอบสำหรับการพัฒนาพื้นที่ เกิดกระบวนการสร้างองค์ความรู้ต่อการจัดการปัญหาความขัดแย้งหรือวิธีการในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในประเด็นด้านการจัดการปัญหาที่ดิน ทั้งในระดับปัญหาที่ดินส่วนบุคคลต่อบุคคล และระดับปัญหาที่ดินส่วนรวม(ที่ดินสาธารณะ)กับที่ดินส่วนบุคคล และมองเห็นพัฒนาการข้อมูลสาเหตุของปัญหาที่ดำรงอยู่ในชุมชน หมู่บ้าน อย่างเป็นระบบ และสร้างกระบวนการเพื่อแก้ไขปัญหาขึ้นมา ร่วมกันของชุมชน ภายใต้กระบวนการการมีส่วนร่วมในการลงมือทำ